

Täydennyskoulutusmalli k

Tarve ja toive perhehoitajien ja perhehoidon sosiaalityöntekijöiden yhteisestä, pitkäkestoisesta täydennyskoulutuksesta on ollut olemassa jo pitkään. Sijaisvanhemmaksi tullaan nykyisin pääasiassa Pride-ennakovalmennuksen kautta. Sijoituksen alkuvaiheen tukemiseen sekä vertaistuen järjestämiseen on olemassa malleja, mutta yhteinen täydennyskoulutus puuttuu. Lisäkoulutuksen tarve on tullut selkeästi esiin muun muassa Perhehoitoliiton kyselytutkimuksessa vuonna 2004 ja Pesäpuu ry:n ennakovalmennusryhmiltä keräämässä palautteessa.

Täydennyskoulutuksen tavoitteita ja sisältöjä lähdettiin ideoimaan Perhehoitoliiton johdolla talvella 2008. Valmisteluun osallistuivat Perhehoitoliiton lisäksi Helsingin kaupungin, Uudenmaan erityispalvelut Etevan, sijaisvanhempien, Pesäpuun ja Diakonia-ammattikorkeakoulun edustajat.

Koulutuksen tavoitteiksi asetettiin perhehoidon täydennyskoulutusmallin luominen, perhehoidon laadun parantuminen ja perhehoitajien ja sosiaalityöntekijöiden rekrytoinnin helpottuminen. Osaavat, työtään kehittävät ja voimavaraistuneet perhehoitajat ja sosiaalityöntekijät ovat perhehoidon laadun tärkeimpiä tekijöitä. Tieto mahdollisuudesta saada tukea tukea puolestaan rekrytointia.

Täydennyskoulutus mahdollistui Euroopan sosiaalirahaston tuella. Koulutukseen osallistuneet kunnat ja yhteisöt maksoivat koulutuksesta 150 euroa osallistujaa kohden. Koulutukseen osallistui Helsingin, Vantaan, Espoon, Järvenpään, Kirkkonummen Etevan ja SOS-lapsikylän 20 perhehoitajaa ja 16 perhehoidon sosiaalityöntekijää. Osallistujat olivat alansa kokeneita ammattilaisia, joiden vaativiin odotuksiin koulutus räätälöitiin. Koulutukseen kuului 14 lähiovetuspäivää, verkko-opiskelua ja henkilökohtainen kehittämistehtävä. Lähiovetuspäivät pidettiin kerran kuussa lukuvuoden aikana ja niiden sisällöstä vastasivat vierailevat kouluttajat yhdessä koulutuksen suunnittelijoiden ja vetäjien **Tarja Isomäen** (Diak), **Maria Kuukkanen** (PHL) ja **Tarja Janhusen** (PHL) kanssa. Koulutuskokonaisuuden toteuttamisesta vastasi Diak.

Kohti oleellista

Koulutuksen sisältö rakentui neljän teeman ympärille. Koulutuksessa etsittiin vastauksia kysymyksiin mistä on hyvä perhehoito tehty ja mitä lapsi ja nuori tarvitsee kasvaakseen. Koulutuksessa pohdittiin perhehoidon verkkojen ja verkostojen toimimisen esteitä ja edellytyksiä sekä pysyvyyttä lapsen etuna.

Koulutuksen perusta rakennettiin sukeltamalla perhehoidon ytimeen pohtimalla lastensuojelun ja perhehoidon rakenteita, laatua, ristiriitaisuuksia ja keskeisiä kysymyksiä. Perhehoidon toimintamallien avulla vertailtiin kuntien erilaista toimintaa ja mietittiin, mikä on oleellista perhehoitajien ja sosiaalityöntekijöiden kannalta.

Rakenteista siirryttiin kohti perhehoidon ydintä: perhehoitoon sijoitettua lasta ja nuorta. Sijoitetuilla lapsilla ja nuorilla on erityi-

"Tällainen koulutusmahdollisuus lisää arvostusta omaa työtä kohtaan". "Erittäin hyvä, että nämä kaksi toisilleen tärkeää ryhmää kohtasivat". Muun muassa näin osallistujat kiittivät koulutusta. Tässä on työn alla verkostokartta.

siä tarpeita, jotka näyttäytyvät sekä perhehoitajien että sosiaalityöntekijöiden arjessa. Maalaisjärki ja rakkaus eivät riitä, kun hoidetaan traumatisoituneita lapsia. Lapsen ja nuoren käyttäytymisen ymmärtäminen antaa uusia keinoja vastata lapsen tarpeisiin ja auttaa tukemaan perhehoitajia heidän tarvitsemallaan tavalla.

Sijoitettu lapsi ja nuori, kuten myös perhehoitajat elävät perhehoidon verkostoissa. Parhaimmillaan verkosto on tuki ja toimii yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Pahimmillaan verkon kutojia on monta, ja heillä kaikilla voi olla oma näkemyksensä siitä, miten verkko tulisi solmia. Verkostojen kanssa elämistä ja työskentelemistä tarkasteltiin muun muassa verkostokarttojen ja vuoropuhelun näkökulmasta.

Pysyvyys lapsen etuna puhutti niin perhehoitajia kuin sosiaalityöntekijöitäkin. Kasvaakseen ja kehittyäkseen lapsi ja nuori tarvitsee rakkautta, turvaa ja ehkä ennen kaikkea pysyvyyttä. Vakaiden kasvuolojen ja pysyvien ihmissuhteiden tarjoaminen on mahdollista perhehoidossa silloin, kun sitä tuetaan riittävästi.

oeponnistettu

Kehittämistehtävässä arvioitiin omia vahvuuksia ja kehittämistarpeita sekä suunnattiin omaa toimintaa entistä toimivammaksi. Tehtävää työstettiin pikku hiljaa pitkin vuotta. Lukuvuoden päätti kaksi huikaisevaan päivää, jossa opiskelijat esittivät omat kehittämistehtävänsä. Tehtävät olivat omakohtaisia, tärkeitä ja koskettavia. Tehtävissä pohdittiin muun muassa lapsen ja nuoren kohtaamista, luopumista, omien tunteiden käsittelyä, jaksamista ja toimimista verkostossa. Esitysten seuraaminen kirjoitti pintaan niin naurun kuin kyneleetkin.

Vastakkainasettelusta keskusteluun

Koulutus, joka kutsui perhehoitajat ja perhehoidon sosiaalityöntekijät yhteisen asian äärelle oli tärkeä. Alun pienoinen vastakkainasettelu muuttui vuoden kuluessa yhteiseksi keskusteluksi ja tilaisuudeksi pysähtyä ajattelemaan asiaa myös toisen kannalta. Molemmat osapuolet kokivat, että toisen kuuleminen ja toiseen tutustuminen oli avartavaa ja tärkeää. Tärkeä oli myös huomio, että molemmilla osapuolilla on samankaltaisia ajatuksia ja tunteita. Molemmilla on usein enemmän tehtäviä kuin on mahdollista hoitaa ja molemmat voivat olla väsyneitä ja turhautuneitakin.

Koulutus mahdollisti yhteisistä asioista puhumisen yleisellä tasolla. Tällöin erilaisten näkökulmien hyväksyminen ja siitä huolimatta yhteisten tavoitteiden asettaminen voi olla helpompaa kuin henkilökohtaisissa keskusteluissa. Tutuus ja toisen arkityön ja toimenkuvan ymmärtäminen paransi lapsen kokonaisuuden hahmottamista ja lisäsi armeliaisuutta niin itseä kuin toistakin kohtaan.

Koulutus sai osallistujilta kiitosta sisällöstä, ajankohtaisuudesta ja sovellettavuudesta sekä vierailevien kouluttajien asiantuntemuksesta. Koulutukseen osallistujien taustat ja varmasti myös tarpeet olivat hyvin erilaisia, mikä tuli esille myös palautteesta. Toinen olisi toivonut ”syvällisempää” antia, kun taas toinen piti päivien sisältöä turhankin tiiviinä. Vertaistukea ja kaikkien jakamaa kokemustietoa pidettiin lahjana ja suurena voimavarana omaan arkityöhön.

Haasteita riittää

Tulevissa koulutuksissa haasteena on kehittää verkko-opiskelua ja miettiä vielä tarkemmin, miten sisällön voisi rakentaa niin, että se olisi sekä perhehoitajille että perhehoidon sosiaalityöntekijöille kiinnostava. Ohjattujen pienryhmäkeskustelujen kautta voitaisiin saavuttaa vielä selkeämpi kokonaiskuva perhehoidon tilanteesta, ja erilaiset näkökulmat rikkauksineen tulisivat paremmin esille.

Lastensuojelun perhehoitajien ja perhehoidon sosiaalityöntekijöiden yhteisen täydennyskoulutuksen malli on nyt olemassa. Tehtävä ja haaste on täydennyskoulutuksen sisällyttäminen osaksi koulutusjärjestelmää. Täydennyskoulutukseen tulee olla mahdollisuus osallistua eri puolilla maata. Tulevaisuuden tehtävä on myös luoda täydennyskoulutus aikuisten perhehoitoon. ●

su JUNIORI

LASTEN IKIOMA KANAVA

Muumien maailma
lauantaisin ja sunnuntaisin

Dibitassut
sunnuntaisin

Kotitilan konkkaronkka
11.11. alkaen

Rakastetuimmat klassikot ja parhaat uudet lastenohjelmat – kaikki suomeksi!

Juniorin syksyssä on paljon katsottavaa niin pienille kuin isommillekin lapsille. Kanavalla pääset tutustumaan piirtävään Anttiin ja ihanaan Kotitilan konkkaronkkaan sekä seikkailemaan Muumien, Dibitassujen, Daltonin veljesten ja Lassien kanssa. Nähdään Juniorilla!

Juniori on osa MTV3 Kanavapakettiä. Lue lisää ja tilaa omasi osoitteessa mtv3.fi/kanavapaketti.

mtv3.fi/kanavapaketti

MTV3 kanavapaketti